

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ
до проекту постанови Кабінету Міністрів України
«Про затвердження Порядку призначення постачальника (ків)
електронних комунікаційних послуг, на яких покладаються зобов'язання з
надання доступу до універсальної електронної комунікаційної послуги на
призначеній території»

I. Визначення проблеми

01 січня 2022 року набрав чинності Закон України «Про електронні комунікації» (далі – Закон «Про ЕК»), статтею 101 якого закріплено норми щодо забезпечення доступності універсальних електронних комунікаційних послуг. Зокрема, відповідно до частини шостої цієї статті з метою забезпечення доступності універсальних електронних комунікаційних послуг на призначеній території, у разі якщо жоден суб'єкт господарювання не взяв участі в конкурсі або за його результатами не визначено постачальника електронних комунікаційних послуг для розгортання електронних комунікаційних мереж, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку (далі – НКЕК, Регуляторний орган), у встановленому Кабінетом Міністрів України порядку призначає одного або кількох постачальників електронних комунікаційних послуг, на яких покладаються зобов'язання з надання доступу до універсальної послуги на призначеній території, з числа тих, у яких більшою мірою наявні можливості для їх надання.

Водночас, відповідно до частини 10 цієї статті Закону з метою розгортання електронних комунікаційних мереж для забезпечення доступності універсальних послуг на певній призначеній території (територіях) Кабінет Міністрів України може прийняти рішення про застосування в установленому порядку механізмів державно-приватного партнерства відповідно до Закону України "Про державно-приватне партнерство" та концесії відповідно до Закону України "Про концесію".

Крім того, передбачені статтею 101 Закону рішення НКЕК приймаються в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, з урахуванням принципів об'єктивності, прозорості, недискримінації, пропорційності та необхідності мінімізувати спотворення ринку, а також з проведенням консультацій відповідно до статті 22 цього Закону.

Враховуючи, що відповідно до пунктів 1.25-1.27 плану організації підготовки проектів актів та виконання інших завдань, необхідних для забезпечення реалізації Закону України від 16 грудня 2020 р. № 1089-ІХ «Про електронні комунікації», надісланого згідно з резолюцією Прем'єр-міністра України Шмигала Д. А. від 13.02.2023 № 1042/30/1-21, відповідальним органом за розробку цих документів визначено НКЕК, виникла необхідність у розробці проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку призначення постачальника (ків) електронних комунікаційних послуг, на яких покладаються зобов'язання з надання доступу до універсальної електронної

комунікаційної послуги на призначеній території» (далі – проект постанови Кабінету Міністрів України, регуляторний акт). Розробку цього проекту постанови КМУ включено до Плану діяльності з підготовки НКЕК проектів регуляторних актів Кабінету Міністрів України на 2024 рік, затвердженого рішенням НКЕК від 13.12.2023 № 470.

Можна виділити такі основні групи (підгрупи), на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	+	-
Держава	+	-
Суб'єкти господарювання, що є постачальниками електронних комунікаційних мереж та/або послуг,	+	-
у тому числі суб'єкти малого підприємництва	+	-

Проблема, на врегулювання якої спрямовано даний регуляторний акт, не може бути розв'язана за допомогою ринкових механізмів, оскільки статтею 101 Закону передбачено призначення Регуляторним органом постачальника (ків) електронних комунікаційних послуг, на яких покладаються зобов'язання з надання доступу до універсальної електронної комунікаційної послуги на призначеній території (територіях), за таких умов:

у разі, якщо за результатами географічних оглядів розгортання мереж встановлено відсутність на певній території (територіях) універсальної електронної комунікаційної послуги та за умови, що така послуга не може бути забезпечена на цій території (територіях) на комерційних умовах, НКЕК прийнято рішення про визначення цієї території (територій) такою, на якій має бути здійснено забезпечення доступу до універсальної електронної комунікаційної послуги;

у разі, якщо жоден суб'єкт господарювання не взяв участі в конкурсі з розгортання електронних комунікаційних мереж для забезпечення доступності універсальних послуг, який проводиться центральним органом виконавчої влади у сферах електронних комунікацій та радіочастотного спектра у встановленому Кабінетом Міністрів України порядку, або за його результатами не визначено постачальника електронних комунікаційних послуг для розгортання електронних комунікаційних мереж з метою забезпечення доступності універсальних електронних комунікаційних послуг на призначеній території.

До того ж, немає чинних регуляторних актів, які передбачають розв'язання питання, для вирішення якого розроблено даний регуляторний акт, тому проблема не може бути вирішена за допомогою чинних регуляторних актів.

Враховуючи вищезазначене, виникає потреба у прийнятті постанови КМУ, якою затверджується Порядок призначення постачальника (ків) електронних комунікаційних послуг, на яких покладаються зобов'язання з

надання доступу до універсальної електронної комунікаційної послуги на призначеній території (далі – Порядок).

При розробці Порядку враховано вимоги Директиви Європейського Парламенту і Ради (ЄС) 2018/1972 від 11 грудня 2018 року про запровадження Європейського кодексу електронних комунікацій.

На виконання частини другої статті 15 Закону «Про НКЕК» проект постанови КМУ, що має ознаки регуляторного акта, разом з матеріалами, що обґрунтовують необхідність її прийняття, та аналізом регуляторного впливу оприлюднюється на офіційному вебсайті НКЕК з метою проведення консультацій, одержання зауважень і пропозицій від фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань та інших заінтересованих осіб.

II. Цілі державного регулювання

Ціллю державного регулювання є визначення організаційних засад та процедури призначення НКЕК постачальника (ків) електронних комунікаційних послуг, на яких покладаються зобов'язання з надання доступу до універсальної електронної комунікаційної послуги на призначеній території, задля забезпечення надання споживачам на всій території України універсальних електронних комунікаційних послуг.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів:

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1 Залишення наявної ситуації без змін	Збереження чинного регулювання. Такий спосіб є неприйнятним, оскільки не сприяє вирішенню визначеної проблеми та не забезпечить додержання вимог законодавства про електронні комунікації.
Альтернатива 2 Прийняття постанови КМУ	Прийняття постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку призначення постачальника (ків) електронних комунікаційних послуг, на яких покладаються зобов'язання з надання доступу до універсальної електронної комунікаційної послуги на призначеній території». Такий спосіб відповідає потребам у розв'язанні визначеної проблеми та принципам державної регуляторної політики. Це забезпечить досягнення поставлених цілей та дасть змогу НКЕК належним чином забезпечити реалізацію єдиної державної політики у сфері електронних комунікацій щодо унормування процедури призначення постачальника (ків) електронних комунікаційних послуг, на яких покладаються зобов'язання з надання доступу до універсальної електронної комунікаційної послуги на призначеній території.

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави:

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати

Альтернатива 1	Вигоди відсутні, оскільки проблема залишиться не вирішеною	Реалізація не потребує додаткових матеріальних та інших витрат із бюджетів усіх рівнів
Альтернатива 2	Вигоди максимальні. Прийняття постанову КМУ забезпечить реалізацію єдиної державної політики у сфері електронних комунікацій шляхом встановлення прозорості процедури призначення постачальника (ків) електронних комунікаційних послуг, на яких покладаються зобов'язання з надання доступу до універсальної електронної комунікаційної послуги на призначеній території.	Реалізація акта не потребує додаткових матеріальних та інших витрат із бюджетів усіх рівнів на етапі призначення постачальника (ків) електронних комунікаційних послуг, на яких покладаються зобов'язання з надання доступу до універсальної електронної комунікаційної послуги на призначеній території. Лише за результатами розгортання мереж постачальники послуг, на яких накладені такі зобов'язання, можуть визначати необхідність компенсації збитків, понесених унаслідок виконання таких зобов'язань, підтверджених і обґрунтованих належним чином. Можливе відшкодування та розмір такого відшкодування в подальшому здійснюватиметься з урахуванням наявності та в межах передбаченого законом України про державний бюджет на відповідний рік обсягу фінансування таких заходів, а також наявності та обсягів фінансування на відповідний рік цих заходів за рахунок коштів місцевих бюджетів та інших джерел. Витрати, пов'язані з виконанням працівниками НКЕК своїх повноважень, здійснюються в межах коштів, передбачених на їх утримання.

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян:

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Відсутні.	Можливі додаткові витрати громадян у зв'язку з відсутністю доступних універсальних електронних комунікаційних послуг.
Альтернатива 2	Максимальні. Призначення постачальника (ків) електронних комунікаційних послуг, на яких покладаються зобов'язання з надання доступу до універсальної електронної комунікаційної послуги на призначеній території, дозволить створити передумови для забезпечення універсальними електронними комунікаційними послугами усіх громадян на всіх територіях України.	Відсутні

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання*:

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць**	4	36	300	4080	4420
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	0,09	0,81	6,79	92,31	100

*Враховуючи, що регуляторний акт справляє однаковий вплив, як на суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, так і на суб'єктів господарювання мікро- та малого підприємництва, недоцільно складати Тест малого підприємництва (М-Тест).

** Відповідно до Реєстру постачальників електронних комунікаційних мереж та послуг станом на 01 березня 2024 року під вплив регуляторного акта підпадатимуть 4 420 суб'єктів господарювання.

Дані наведені без урахування даних АР Крим та м. Севастополя, а також частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях, які розташовані в районі проведення воєнних (бойових) дій або які перебувають в тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні), у Донецькій, Луганській, Запорізькій та Херсонській областях.

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Відсутні	Відсутні
Альтернатива 2	Максимальні. Прийняття постанови КМУ забезпечить встановлення організаційних засад та прозорої процедури призначення постачальника (ків) електронних комунікаційних послуг, на яких	Можливі втрати суб'єктів господарювання від розгортання електронних комунікаційних мереж

	покладаються зобов'язання з надання доступу до універсальної електронної комунікаційної послуги на призначеній території, а також сприятиме забезпеченню споживачів універсальними електронними комунікаційними послугами на території України шляхом розгортання електронних комунікаційних мереж у випадках, передбачених законодавством.	підлягають компенсації відповідно до вимог законодавства.

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

За результатами опрацювання альтернативних способів досягнення визначених цілей державного регулювання здійснюється вибір оптимального альтернативного способу з урахуванням системи бальної оцінки ступеня досягнення визначених цілей.

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1	1	Зазначений бал присвоєно з урахуванням того, що у разі неприйняття регуляторного акта проблема залишиться неврегульованою та ціль державного регулювання не буде досягнута
Альтернатива 2	4	Зазначений бал присвоєно з урахуванням того, що прийняття постанови КМУ надасть можливість вирішити проблему. Затвердження Порядку відповідає потребам у розв'язанні визначеної проблеми та принципам державної регуляторної політики. Затвердження такого регуляторного акта забезпечить досягнення поставлених цілей та дасть змогу НКЕК належним чином забезпечити встановлення процедури призначення постачальника (ків) електронних комунікаційних послуг, на яких покладаються зобов'язання з надання доступу до універсальної електронної комунікаційної послуги на призначеній території.

За результатами оцінки кожного способу досягнення зазначених цілей та з огляду на наведені аргументи, найкращим для реалізації вважаємо Альтернативу 2.

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Для розв'язання проблеми, визначеної в розділі I аналізу регуляторного впливу, передбачається прийняття постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку призначення постачальника (ків) електронних комунікаційних послуг, на яких покладаються зобов'язання з надання доступу до універсальної електронної комунікаційної послуги на призначеній території», якою затверджується Порядок, який містить такі розділи:

1. Загальні положення;
2. Визначення постачальників послуг, на яких покладаються зобов'язання з надання доступу до універсальної послуги на призначеній території;
3. Процедура призначення постачальників послуг, на яких покладаються зобов'язання з надання доступу до універсальної послуги на призначеній території;
4. Особливості прийняття рішення про призначення постачальників послуг, на яких покладаються зобов'язання з надання доступу до універсальної послуги на призначеній території;
5. Процедура компенсації частини витрат на розгортання електронних комунікаційних мереж.

Прийняття такого регуляторного акта сприятиме створенню необхідних умов для забезпечення розгортання електронних комунікаційних мереж на визначених територіях з метою забезпечення споживачів на всій території держави універсальними електронними комунікаційними послугами.

Заходами, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми, є забезпечення інформування суб'єктів господарювання про вимоги регуляторного акта шляхом його оприлюднення на офіційному вебсайті НКЕК.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Впливу зовнішніх факторів на дію нормативно-правового акта не очікується.

Здійснення розрахунку витрат на виконання вимог регуляторного акта на даному етапі не проводилося з кількох причин.

По-перше, наразі відсутня інформація про кількість територій, на яких має бути здійснено забезпечення доступу до універсальної електронної комунікаційної послуги. Так, лише з 01.07.2024 набирає чинності постанова НКЕК від 22.11.2023 № 437 «Про затвердження Методики проведення та

оновлення географічних оглядів», зареєстрована в Міністерстві юстиції України 03.01.2024 № 11/41356, згідно з якою вперше розпочнеться етап проведення географічних оглядів розгортання мереж на території України, за результатами якого буде встановлено перелік територій, на яких відсутні універсальні електронні комунікаційні послуги.

Другою обов'язковою умовою призначення постачальників послуг, на яких покладаються зобов'язання з надання доступу до універсальної послуги на призначеній території, є дотримання вимог Закону, в частині, що жоден суб'єкт господарювання не взяв участі в конкурсі з розгортання електронних комунікаційних мереж для забезпечення доступності універсальних послуг, який проводиться центральним органом виконавчої влади у сферах електронних комунікацій та радіочастотного спектра у встановленому Кабінетом Міністрів України порядку, або за його результатами не визначено постачальника електронних комунікаційних послуг для розгортання електронних комунікаційних мереж з метою забезпечення доступності універсальних послуг на призначеній території. На сьогодні такий акт Кабінету Міністрів України до НКЕК на погодження не надходив.

По-третє, реалізація акта не потребує додаткових матеріальних та інших витрат із бюджетів усіх рівнів на етапі призначення постачальників електронних комунікаційних послуг, на яких покладаються зобов'язання з надання доступу до універсальної електронної комунікаційної послуги на призначеній території. Лише за результатами розгортання мереж постачальники послуг, на яких накладені такі зобов'язання, можуть визначати необхідність компенсації збитків, понесених унаслідок виконання таких зобов'язань, підтверджених і обґрунтованих належним чином. При цьому, порядок компенсації збитків відповідно до Закону встановлюється Кабінетом Міністрів України за поданням центрального органу виконавчої влади у сферах електронних комунікацій та радіочастотного спектра, за погодженням Регуляторного органу. На сьогодні такий порядок на погодження НКЕК не надходив. Можливе відшкодування та розмір такого відшкодування здійснюватиметься в подальшому із урахуванням наявності та в межах передбаченого законом України про державний бюджет на відповідний рік обсягу фінансування таких заходів, а також наявності та обсягів фінансування на відповідний рік цих заходів за рахунок коштів місцевих бюджетів та інших джерел.

Державний орган, для якого здійснюється розрахунок вартості адміністрування регулювання: Регуляторний орган.

Очікувані наслідки дії запропонованого акта не передбачають нанесення шкоди суб'єктам господарювання.

Регуляторний акт відповідає принципам державної регуляторної політики.

Державний нагляд і контроль за додержанням вимог акта здійснюватиметься Регуляторним органом в межах компетенції в установленому Законом порядку.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Строк чинності регуляторного акта необмежений, але не може перевищувати строку дії Закону України «Про електронні комунікації».

Оскільки регуляторний акт є актом, розробленим відповідно до вимог законів України «Про електронні комунікації», «Про НКЕК», зміна положень акта чи втрата ним чинності можлива в разі внесення змін чи втрати чинності вказаних законів.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Після набрання чинності регуляторного акта його результативність визначатиметься такими показниками:

кількість суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб, на яких поширюватиметься дія акта;

кількість звернень суб'єктів господарювання, на яких поширюватиметься дія акта, з питань застосування та/або необхідності вдосконалення його положень;

рівень поінформованості суб'єктів господарювання з основних положень регуляторного акта.

Рівень поінформованості суб'єктів господарювання щодо основних положень проекту регуляторного акта є достатнім за рахунок його оприлюднення 20 березня 2024 року на офіційному вебсайті НКЕК за адресою: <http://www.nkrzi.gov.ua> у рубриці «Регуляторна діяльність НКЕК», підрубриці «Регуляторні акти 2024 року» з метою одержання зауважень та пропозицій від фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань до 20 квітня 2024 року.

IX. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

У разі прийняття регуляторного акта послідовно здійснюються базове, повторне та періодичне відстеження його результативності згідно із статтею 10 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» та Методикою відстеження результативності регуляторного акта, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308.

Відстеження результативності запропонованого регуляторного акта буде здійснюватися Регуляторним органом із використанням статистичного методу та статистичних даних.

Базове відстеження результативності буде проведено через рік з дня набрання чинності цим регуляторним актом.

Повторне відстеження результативності регуляторного акта буде проведено через два роки після набрання чинності цим актом.

Періодичне відстеження результативності регуляторного акта буде проводитись один раз на три роки після проведення заходів з повторного відстеження регуляторного акта.

**Директор Департаменту
економічного регулювання**

Андрій БАРАБІН

Голова НКЕК

Олександр ЖИВОТОВСЬКИЙ